

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ АРХІТЕКТУРНОЇ ШКОЛИ АЛЖИРА

Період 1909-1962 років став значним для формування сучасної архітектурної школи Алжиру. Декілька видатних французьких архітекторів в Алжирі, таких як Ле Корбюзьє і Марсель Латюллер, пропонують нове прочитання алжирської регіональної архітектури: вони виявили естетику, яка адаптується до вимог будівництва та сучасного життя, а також до кліматичних і територіальних умов Алжиру. На початку ХХ-го століття архітектори Алжиру спираються на нео-мавританські образи, запозичені з марокканських і єгипетських будівель, для прикраси ратуш і шкіл. Хоча до Першої світової війни архітектори, які приїжджали з метрополії, проектували будівлі, на зразок паризької архітектурної школи, то європейські поселенці в Алжирі, як замовники, вимагають більш образну архітектуру, яка має відсилання до середземноморської стилістики. Перші громадські будівлі, побудовані в Алжирі, відносяться до європейських стилів і еkleктичних стильових рис, характерних для Паризької школи образотворчих мистецтв (l'École des beaux-arts): стиль бароко для театрів, побудованих в найменшому поселенні, або римсько-візантійський стиль для релігійних будівель. Саме на початку ХХ-го століття алжирська архітектура набула нео-мавританську стилістику, яка стане першою використовуваною архітектурною мовою, яка сприятиме розвитку сучасної архітектури Алжиру.

У сучасній архітектурі Алжиру віддзеркалилися типові для колишніх колоній відмінності між умовами життя місцевого населення та поселенців з «метрополії», завдяки чому проявилися різко полярні явища в усіх типах архітектурних споруд. Особливі типи житлових будинків створювалися для всіх верст населення. Багатоквартирне житло для місцевого населення не перевищувало п'яти поверхів (норма будівництва без ліфта). Дефіцит території в центральних районах Алжиру і Орана викликав появу в цих містах хмарочосів, хоча значні території в передмістях займали комфортабельні котеджі європейців. У другій половині ХХ століття завдяки здобуттю незалежності в Алжирі визначилися нові соціально-культурні завдання: благоустрій міст, ліквідація бідонвілів (нетрів), благоустрій селищ, будівництво початкових шкіл, що конче необхідно було для ліквідації неписьменності, а також підготовку національних кадрів, оскільки майже всі французькі фахівці покинули колишні колонії.

Саме в цей період позначилися своєрідні риси національної архітектури країни, в яких відображаються як форми державного устрою, так і соціальні структур.

Столиця країни, м Алжир, розташовується на вузькій прибережній смузі, що робить складним подальший розвиток міського середовища.

Ле Корбюзьє, ще до придбання Алжиру незалежності, в 1930 році запропонував реконструкцію міста у відповідність з характерними на той період для теоретичних архітектурних теорій, концепціями. За проектом, розробленим спільно з П. Жаннере, передбачалося об'єднати крайні точки міста автострадою, що розташовується на бетонних конструкціях, які також представляли собою каркас величезного житлового будинку на 180 тис. чоловік. Хоча проект не знайшов підтримки влади, Ле Корбюзьє продовжує створювати проект перебудови Алжиру, його центральної частині. За його ідеї діловий центр столиці передбачалося побудувати як єдиний комплекс – будівлю-хмарочос заввишки 150 м. Такого роду міська домінанта мала уособлювати собою не тільки образ Алжиру, як північної частини метрополії, але й африканського материка в цілому. Однак ні перший, ні другий проект не було втілено в життя.

Однак в архітектурі Алжиру відбувалися зміни, які відповідали нововведенням цього періоду розвитку архітектури: збудований в 1930 році Будинок уряду (архітектори Ж. Гюшен, О. і Г. Перре) став першим багатоповерховим будинком на основі конструкцій із залізобетону, а суцільне стрічкове скління і горіння колони є даниною традиціям школи образотворчих мистецтв.

У другій половині ХХ століття відбувалися зміни і в плануванні житлових кварталів, також розроблялися нові типи житла, що більш відповідали сучасним вимогам: були використані прийоми вільного розміщення будівель на ділянці і поєднання корпусів різної поверховості. Так в Алжирі були створені житлові комплекси в Шан де Маневр висотою дев'ять поверхів на 10-12 тис. Осіб (архітектори П. А. Емері, Л. Мікель і ін., 1950-1953), квартали в Мезон Карре (архітектори Б. Зерфюс, Ж. Себаг і ін.), в Хамам-бу-Хаджар та ін.

Забудовуються житлові райони в найбільших містах країни – в Алжирі й Орані (архітектори А. Копп і П. Хазанов, 1962-1963). Французькі архітектори використовують рельєф ділянки для влаштування зовнішніх сходів, що дозволяє уникнути побудови сходових клітин. І в просторовій організації, і у вигляді будівель архітектори передали самотутні риси національного житла.

Заслужують на увагу споруди громадського призначення цього періоду. Цікавий як приклад збірної конструкції круглий ринок в Сіді-бель-Аббесі під куполом із залізобетонних елементів прольотом 41 м (арх. М. Ж. Морі, інженери Пельнар і Како, 1955). Крім того, будуються середні і вищі спеціальні навчальні заклади. Так в м. Алжир будується комплекс університету за проектом О. Німейєра, що значно підвищило статус сучасної архітектури Алжиру.

Таким чином сучасна архітектура Алжира обумовлюється впливом французької архітектурної школи і враховує регіональні риси, через що нео-мавтиранська стилістика, впроваджена в образний характер будівель, надає архітектурному середовищу Алжира своєрідний характер.